

غلامحسین اسکانی کزازی¹، امیرعطاء تیموریان^{2*}، محمد حسین نادر صفت³

¹ - استادیار ژئومورفولوژی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام شهر ری

² - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام

شهر ری

³ - استاد جغرافیای انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

چکیده

در میان شهرهای بزرگ دنیا که مورد تهدید خطر زلزله قرار دارند، نام شهر تهران نیز به چشم می خورد. از آنجا که شهر تهران نه فقط به عنوان پایتخت ایران، بلکه یکی از چند قطب محدود توسعه و مهمترین آن ها به شمار می آید، لذا سرنوشت و فرجام آن در پس هر حادثه طبیعی و غیرطبیعی بر سرنوشت کل کشور شدیداً اثرگذار است. پس با توجه به اهمیت موضوع هدف اصلی پژوهش حاضر مکانیابی و امداد رسانی به موقع در هنگام وقوع بلاهای طبیعی می باشد برای رسیدن به این هدف با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی عواملی چون میزان فرسودگی بافت، میزان سطوح ساخته شده، معابر و دسترسی به راه ها در بافتهای یاد شده و تراکم های ساختمانی و جمعیتی به همراه دیگر مشخصات اجتماعی جمعیتی بافت به میزان پارک ها و فضاهای باز عمومی، همگی به عنوان عواملی تعیین کننده در مکان استقرار مرکز امداد، در سیستم اطلاعات جغرافیا مورد تجزیه، تحلیل و ترکیب و تلفیق قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان می دهد با توجه به هزینه های جابه جایی کاربریها، توصیه می گردد وضع موجود اصلاح و به ویژه در زمینه مدیریت بحران (در این تحقیق مراکز امداد) برنامه ریزی گردد. از سوی دیگر، اگرچه منطقه 21 از گسل جنوب تهران فاصله دارد لیکن با توجه به موقعیت ویژه و کاربری های فرامنطقه ای و همچنین واقع شدن در میان مناطق مستعد زلزله مانند 20 و 18 و جنوبغرب شهر تهران (دارای سکونتگاه ها و روستاهای جمعیت پذیر)، هم در مدیریت و مکانیابی مراکز امدادی برای ساکنان منطقه می بایست برنامه ریزی نمود و هم به نقش پشتیبان و لجستیکی این منطقه جهت مناطق پیرامون توجه نمود.

واژه های کلیدی: پدافند عامل، پدافند غیرعامل، مدیریت بحران، مکانیابی، منطقه 21

** - نویسنده مسئول (این مقاله برگرفته از بخشی از پایان نامه امیرعطاء تیموریان با عنوان " مکانیابی پایگاه های امداد رسانی با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) مورد : منطقه 21 تهران " با راهنمایی دکتر غلام حسین اسکانی کزازی می باشد که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری ارائه و دفاع شده است.